

TASSA Konferansında Gündem Türk Yüksek Öğretim Sistemi

MONDAY, 05 MARCH 2012 01:13

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya, Türkiye'de kapsamlı yüksek öğretim reformuna ihtiyaç duyulduğu yönünde, tüm sosyal sektörler ve siyasi görüşler arasında fikir birliğinin bulunduğunu belirterek, "Böylesine geniş çaplı bir mutabakattan yararlanmak suretiyle, ideolojik pozisyonlar yerine rasyonel tartışmaları temel alan yeni bir yol haritası üzerinde çalışmalıyız" dedi.

ABD'nin başkenti Washington'da düzenlenen Türk Amerikan Bilim İnsanları ve Akademisyenleri Derneği'nin (TASSA) 5'inci Yıllık Konferansı'nın ikinci günü, Türkiye'deki yüksek öğretim sistemi üzerindeki tartışmalara ayrıldı.

Konferans kapsamında düzenlenen "Türkiye İçin Yüksek Öğretim Modelleri" başlıklı panelin açılışında söz alan YÖK Başkanı Çetinsaya, bu konferansın, akademisyenler, üniversite rektörleri ve üniversite öğrencilerini bir araya getirerek, Türkiye'deki yüksek öğretim sistemiyle ilgili tartışmalara katkıda bulunmada büyük potansiyel sunduğunu ifade etti.

"Yeni Zorluklar Olduğu Kadar Yeni Fırsatlar Da Var"

Türkiye'deki yüksek öğretim sisteminin yeni zorluklarla oluşu kadar yeni fırsatlarla da yüz yüze olduğunu kaydeden Çetinsaya, "Hepinizi, üniversitemizi daha güçlü kılacak ve daha rekabetçi hale getirecek yeni bir yol haritası çıkarmak için bu konular ve sorunlar üzerinde kafa yormaya davet ediyorum" dedi.

İlk olarak, Türkiye'de yüksek öğretim sisteminin sahip olduğu yükselen fırsatlar üzerinde durmak istediğini belirten Çetinsaya, son yıllarda Türkiye'deki yüksek öğretim sisteminin çarpıcı büyüme kaydettiğini ve yeni üniversitelerin kurulması, yeni programların açılması ve öğrenci sayısındaki artış sayesinde yüksek öğretimde sağlanan büyümenin başarı olarak değerlendirilmesi gerektiğini söyledi.

Çetinsaya, bugün itibarıyla Türkiye'de 103 devlet üniversitesi, 62 vakıf üniversitesinin bulunduğunu, şu anda yeni vakıf üniversiteleri için başvuruların da YÖK tarafından değerlendirilmekte olduğunu belirtti.

Yüksek öğretimdeki genişleme ve büyümenin, beklemedeki binlerce öğrenciye üniversite eğitimine daha kolay erişim sağlama imkan verdiğini anlatan Çetinsaya, "yüksek öğretim ile sosyal hareketlilik, ekonomik kalkınma, teknolojik ve bilimsel ilerleme arasında pozitif bir ilişki olduğu gerçeği gözönüne alındığında, bunun doğru yönde atılmış önemli bir adım olduğuna inanıyorum" diye konuştu.

"Daha Eğitimli Bir İnsan Sermayesine İhtiyaç Var"

Çetinsaya, Türkiye'nin dünyanın geri kalanıyla rekabet etme yeteneğinin, sahip olduğu insan sermayesiyle çok yakından bağlantısı bulunduğunu belirterek, "Dünyanın 16'ncı ve Avrupa'nın 6'ncı büyük ekonomisi olarak,

Türkiye'nin, pozisyonunu güçlendirmek için daha eğitimli insan sermayesine ihtiyacı var" ifadesini kullandı.

Yüksek öğretim sisteminde son dönemde yaşanan büyümenin, gelecek vadeden genç araştırmacılar ve akademisyenlere meslek piyasasına girmede fırsatlar sunduğunu kaydeden Çetinsaya, bunun da ötesinde, yeni devlet ve vakıf üniversitelerinin kurulmasının, öğrenci ve personel alımı için yüksek öğretim kurumları açısından çeşitlendirme ve rekabete neden olduğunu söyledi.

Çetinsaya, sözlerine şöyle devam etti:

"Üniversite öğrencilerinin sayısı ile ilgili önümüzde şöyle bir tablo var: Açık öğretim öğrencileri hariç, Türkiye'de her düzeyde kayıtlı iki milyonun üzerinde öğrenci bulunmakta ve bunların yarım milyonu, meslek yüksek okullarında öğrenim görürken, bir milyondan biraz fazlası, 4 yıllık lisans programlarına kayıtlı durumda. Yüz binin üzerinde yüksek lisans öğrencimiz ve 40 bin doktora öğrencimiz var. Bu öğrencilerin sadece yüzde 9'u vakıf üniversitelerinde.

Üniversitelerinin sayısının artmasıyla, akademik personel ve öğrenciler için yeni bir fırsat penceresi açıldı, bu da hem Türkiye'de hem de yurtdışında değişim faaliyetinde bulunma imkanı. Akademik personelimizin ve öğrencilerimizin değişim faaliyetleri içerisine girmeleri, YÖK tarafından teşvik edilmekte ve desteklenmekte. Bunlar, yüksek öğretim sistemimizin önündeki bazı fırsatları oluşturuyor".

"Eğitim Sistemimizi Dış Dünyaya Açmalıyız"

Konuşmasında Türkiye'de yüksek öğretim sisteminin karşılaştığı bazı zorluk ve sorunlara da değinen Çetinsaya, bunlardan birincisini "kalite" konusu olarak göstererek, "Yüksek öğretim sisteminde önemli büyümeye tanık olduk. Şimdi, inovatif eğitim sunma, modern araştırmalar yürütme ve birinci sınıf yayınlar üretme konuları üzerinde dikkatlice düşünme zamanı. Bu tamamıyla Türkiye'de yüksek öğretimin kalitesiyle alakalı. Türkiye'de özellikle yeni kurulmuş üniversiteler kalite mekanizmaları tesis etmeye yatırım yaparken, daha eski kurumların da kendi mevcut sistemlerini geliştirmelerini sağlamalıyız. Bu aşamada size şu bilgiyi vermek isterim ki, Türkiye'de kalite güvence sistemleri üzerinde sağlıklı bir tartışma yürüyor" diye konuştu.

Çetinsaya, ikinci zorluğu, "uluslararasılaştırma" olarak tanımlayarak, "Türkiye'deki sosyal, ekonomik ve siyasi değişimler, ülkemizi son yıllarda bölgesel güce ve küresel oyuncuya dönüştürdü" dedi. Türkiye'nin komşu ülkelerle ekonomik ilişkileri ve ABD, AB ve Afrika gibi ülke ve bölgelerle ticaret hacminin arttığına işaret eden Çetinsaya, "Bu bağlamda, üniversitelerden, Türkiye'nin küresel rekabetine katkıda bulunabilecek bilgi ve yeteneğe sahip öğrenciler mezun etmeleri beklenmektedir. Dolayısıyla, eğitim sistemimizi dış dünyaya açmalıyız. Bu hedefe ulaşmak için, öğrencilerimizi ve akademik personelimizi ülke dışına gönderirken, yabancı öğrencileri ve araştırmacıları da Türkiye'ye çekmeliyiz. Bu bağlamda, Türk kökenli akademisyenlerin araştırma ve ders verme için Türkiye'ye kısa ya da uzun vadeli çerçevede geri dönmelerini öngören ters beyin göçü teşvik edilecektir" diye konuştu.

"Yeni Yol Haritası Üzerinde Çalışmalıyız"

Çetinsaya, üçüncü ve en önemli meselenin ise, yüksek öğretim sisteminin reforme edilmesi olduğunu kaydederek, şöyle devam etti:

"Hepinizin bildiği gibi, YÖK, Türkiye'de askeri darbenin ardından kurulmuştu, Dolayısıyla, bu dönemin izlerini taşımakta. Bugün, kapsamlı bir yüksek öğretim reformuna ihtiyaç duyulduğu yönünde, tüm sosyal sektörler ve siyasi görüşler arasında bir fikir birliği bulunmakta. Böylesine geniş çaplı mutabakattan yararlanmak suretiyle, ideolojik pozisyonlar yerine rasyonel tartışmaları temel alan yeni bir yol haritası üzerinde çalışmalıyız. Deneyimlerimizi paylaşır ve işbirliği yaparsak, doğru yönde olumlu adımların atılabileceğinden umutluyum".

Kavranoglu: Üniversite Rektörleri 'Kral' Gibi

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Davut Kavranoglu, "Üniversite rektörleri 'kral' gibi. Kendi üniversitelerinde Başbakan'dan bile güçlüler, hiç kimse onlara birşey söyleyemiyor. Rektörler, otoritelerini demokratik yolla kullanmalı" dedi.

Konferansta, Özyeğin Üniversitesi Rektörü Erhan Erkut'un moderatörlüğünde, Sabancı Üniversitesi'nden Üstün Ergüder, TED Üniversitesi Rektörü Öktem Vardar, Bilkent Üniversitesi Rektörü Abdullah Atalar, Kadir Has Üniversitesi Rektörü Mustafa Aydın, Yaşar Üniversitesi Rektörü Murat Barkan, Ankara Üniversitesi Rektör Yardımcısı Nilgün Halloran, Bahçeşehir Üniversitesi Rektör Yardımcısı Ali Güngör, Koç Üniversitesi Rektörü Ümran İnan, Maltepe Üniversitesi Rektörü Kemal Köymen, Anadolu Üniversitesi Rektör Yardımcısı Ender Suvacı, Düzce Üniversitesi Rektörü Funda Sivrikaya Şerifoğlu ve İstanbul Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı Derin Ural'ın katılımıyla bir panel düzenlendi.

Türkiye'deki yüksek öğretim sisteminin sorunlarının masaya yatırıldığı panelde rektörler, bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini dile getirdiler.

Paneli, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Kavranoglu ile Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya da izledi.

Bakan Yardımcısı Kavranoglu'ndan Rektörlere Eleştiri Ve Çağrı

Panelin ardından kısa bir söz alan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Davut Kavranoglu ise rektörlere eleştiri ve çağrıda bulundu.

Kavranoglu, "Hepimiz, üniversitelerin Türk toplumundaki rolünün ne olması gerektiği üzerinde düşünmeliyiz. Malesef bugünkü tartışmada bunun hakkında çok şey duymadım. Dünkü katıldığım oturumda, üniversitelerin, araştırma kuruluşlarının, fakültelerin ve devletin rolü hakkında gerçekten düşünmemiz gerektiği noktasına parmak basmaya çalışmışım. Tüm bu zorlukları, bu nokta temelinde tartışmalıyız. Dolayısıyla, herkesin öncelikle üniversitelerin rolünün ne olması gerektiğini tartışmasını rica ediyorum" diye konuştu.

"Üniversitelerimiz neden var- Rollerini nedir- Önümüzdeki yıllar içerisindeki beklentilerimizin karşılanmasında ülkemize nasıl katkılar sunmalılar- Bizim rolümüz ne olmalı-" şeklinde sorular soran Kavranoglu, "Hepimiz bu

hususlar üzerine odaklanmalıyız. Hepimizin bu yönde düşüneneğini umuyorum ve eminim ki bu sayede iyi ve yeni bir üniversite düzenine sahip olacağız" ifadesini kullandı.

Bunun yanında gözlemlediği bir başka husus olarak da, üniversite rektörlerinin adeta birer "kral" gibi olduğunu, kendi üniversiteleri içerisinde Başbakan'dan bile daha güçlü olduklarını belirten Kavranoğlu, "Onlara hiçkimse birşey söyleyemiyor. Dolayısıyla, merkezcilikten, YÖK'ün 1982'den başlayarak askeri düzen uyguladığından şikayet ettiğimizde, rektörlerin kendisinin böyle davranmaması, otoritelerini demokratik bir yolla kullanmaları gerekir. Bunu da görmüyoruz" dedi.

AA - Mehmet Toroğlu

